Wieniawski Henryk, skrzypek, kompozytor i pedagog; urodzony 10 lipca 1835 w Lublinie; zmarł 31 marca 1880 w Moskwie. Jego ojciec Tadeusz był znanym chirurgiem, matka Regina, z domu Wolff, bardzo dobrze grała na fortepianie. Dom Wieniawskich był prawdziwym lubelskim salonem. Odwiedzali go wybitni artyści, tu odbywały się koncerty, spotkania literackie i dyskusje. Zaważyło to nie tylko na późniejszej drodze życiowej Henryka Wieniawskiego, ale także dwóch jego braci, z których starszy, Julian (pseudonimem Jordan), został pisarzem i publicystą, natomiast młodszy, Józef, poświęcił się karierze pianistycznej.

Pierwszą nauczycielką Henryka była jego matka, potem zaś uczył się u Jana Hornziela, skrzypka Teatru Wielkiego w Warszawie i Stanisława Serwaczyńskiego, solisty i koncertmistrza Opery Budapeszteńskiej. W 1843, mając osiem lat, wyjechał do Paryża, gdzie studiował pod kierunkiem Lamberta-Josepha Massarta w Konserwatorium Paryskim. Konserwatorium ukończył jako 11-letni chłopiec w 1846 z I nagrodą i złotym medalem. Po studiach kontynuował przez 2 lata naukę u Massarta. Później – przez 2 miesiące – koncertował w Petersburgu, w krajach nadbałtyckich i Warszawie. W 1849 udał się ponownie do Paryża do Konserwatorium, gdzie w klasie Hipolita Colleta podjął studia kompozycji, które ukończył z wyróżnieniem w następnym roku.

W 1850 rozpoczął, wraz z bratem Józefem, działalność koncertową, występując początkowo we wszystkich większych miastach carskiego imperium, następnie w wielu krajach europejskich, wszędzie wzbudzając nieopisany entuzjazm. Współpracę z bratem zakończył w 1855. Po wielu dalszych sukcesach (w Paryżu, Brukseli, Dreźnie, Londynie) przyjął w 1860 funkcję pierwszego skrzypka dworu carskiego i solisty Rosyjskiego Towarzystwa Muzycznego. Równocześnie uczył gry na skrzypcach w tzw. klasach muzycznych Towarzystwa, przekształconych w 1862 w konserwatorium. Tu swoją kilkuletnią owocną działalnością pedagogiczną stworzył zalążek petersburskiej szkoły skrzypcowej, rozwiniętej przez Leopolda Auera we wspaniałą szkołę rosyjską. Każdego roku przez 3-4 miesiące koncertował w innych krajach Europy, głównie modnych kurortach.

W 1872, po 12 latach opuścił Rosję i udał się z Antonim Rubinsteinem na wielkie tournée koncertowe po Stanach Zjednoczonych. W ciągu 8 miesięcy artyści dali 215 koncertów. Wieniawski pozostał w Ameryce do 1874, koncertując ze słynną śpiewaczką Pauliną Luccą. Po powrocie do Europy w 1874 podjął pracę pedagogiczną w konserwatorium w Brukseli, jako następca chorego Henriego Vieuxtempsa i kontynuował ją do września 1877 (wśród jego prywatnych uczniów był Eugène Ysaÿe). Wskutek nasilających się dolegliwości serca i nadmiernej otyłości w ostatnich latach życia koncertował na siedząco. Zmarł w Moskwie, w domu Nadieżdy von Meck. Pochowany został w Warszawie. W manifestacyjnym pogrzebie uczestniczyło 40 tysięcy osób.

Od 1935 roku odbywa się co 5 lat (z wyjątkiem okresu okupacji) Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego
– w 1935 w Warszawie, zaś od 1952 w Poznaniu.

KOMPOZYCJE

Grand caprice fantastique sur un thème original op. 1 (1847)
Wariacje na temat własnego mazurka (ok. 1847)
Aria z wariacjami E-dur (przed 1848)
Fantazja i wariacje E-dur (1848)
Nocturne pour violon seul (1848)
Romance (ok. 1848)
Rondo alla polacca e-moll (1848)
Allegro de sonate, presto pour violon et piano concertant op. 2 (1848?)
Duo concertant na temat z opery „Łucja z Lammermooru" Donizettiego (ok. 1850)
Duo concertant na temat hymnu rosyjskiego A. Lwowa (ok. 1850)
Duo concertant na temat rosyjskiej melodii ludowej (ok. 1850)
Fantazja na temat z opery „Prorok" Meyerbeera (ok. 1850)
Mazur wiejski (ok. 1850)
Fantazja na temat z opery „Ryszard Lwie serce" Grétry'ego (ok. 1851)
Duet na tematy finlandzkich pieśni (ok. 1851)
Dwa mazurki (1851)
Marsz (1851)
Wariacje na temat hymnu rosyjskiego (ok. 1851)
Wariacje na temat „Jechał Kozak zza dunaju" (ok. 1851)
Première polonaise de concert D-dur op. 4 (ok. 1852)
Adagio élégiaque A-dur op. 5 (ok. 1852)
Souvenir de Moscou, deux romances russes op. 6 (ok. 1852)
Capricio-Valse E-dur op. 7 (1852)
Grand duo polonais pour violon et piano concertant op. 8 (ok. 1852)
Romance sans paroles et Rondo élégant op. 9 (ok. 1852)
Premier grand concerto fis-moll op. 14 (1852)
Le Carnaval russe, improvisations et variations humoresques op. 11 (ok. 1853)
Deux mazourkas de salon: La champêtre (1850?) *et Chanson polonaise* (1853) *op. 12*
Fantaisie pastorale op. 13 (ok. 1853)
Kujawiak a-moll (1853)
Wariacje na temat hymnu austriackiego (1853)
Souvenir de Posen, mazurek d-moll op. 3 (1854)
L'école moderne, etudes-caprices pour le violon seul op. 10 (1854)
Thème original varié op. 15 (1854)
Rozumiem, pieśń na głos z fortepianem (1854)
Souvenir de Lublin, polka koncertowa (ok. 1855)
Fantazja na temat z opery „Lunatyczka" Belliniego (ok. 1855)
Scherzo-tarantelle g-moll op. 16 (1855)
Légende op. 17 (ok. 1860)
Deux mazourkas caractéristiques: Obertass et le Ménétrier op. 19 (1860?)
Etudes-Caprices na dwoje skrzypiec op. 18 (1862)
Fantaisie orientale a-moll op. 24 (1862?)
Fantaisie brillante sur „Faust" opéra de Charles Gounod op. 20 (ok. 1865)
Polonaise brillante A-dur op. 21 (ok. 1870)

Wspomnienie z San Francisco (ok. 1874)
Deuxième grand concerto d-moll op. 22
Gigue e-moll op. 23
Kujawiak C-dur
Polonaise triomphale
Rêverie fis-moll na altówkę i fortepian